

PASAULES UZSKATS: PAŠNOVĒRTĒJUMS UN REALITĀTE 2014

Latvijas iedzīvotāju ideoloģiskais portrets

2014.gada marts

Populares Latvija

Pētījumu centrs **skds**

Satura rādītājs

1. Galvenie secinājumi	3
2. Ideoloģiskās tipoloģijas monitorings.....	4
2.1. Kreisie vai labējie	4
2.2. Konservatīvie vai liberāļi.....	6
2.3. Valsts galvenie uzdevumi – sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums	8
2.4. Dažādu ideju īstenošanas vēlamība Latvijā.....	12
PIELIKUMI.....	14
SKDS 2014. gada marta Latvijas iedzīvotāju aptaujas tehniskā informācija.....	15
Iedzīvotāju (respondentu) grupu apzīmējumu skaidrojums.....	16
Respondentu sociāli demogrāfiskais profils.....	17
Pētījumu rezultātu statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula.....	18

1. Galvenie secinājumi

Iepriekšējos gados (2012.gadā un 2013.gadā) veikto pētījumu „Pasaules uzskats: pašnovērtējums un realitāte” ietvaros tika konstatēts, ka sabiedrībā valda liela neatbilstība starp iedzīvotāju priekšstatiem par to, vai viņu uzskati ir kreisi vai labēji, konservatīvi vai liberāli, un viņu faktiskajām ideoloģiskajām orientācijām. Kopumā neliela daļa iedzīvotāju atzina sevi par kreisi noskaņotiem un par konservatīvi noskaņotiem, taču faktiski šādi orientēta bija aptuveni puse Latvijas iedzīvotāju.

Šajā, 2014.gada martā veiktā pētījuma ietvaros tika atkārtoti uzdoti jautājumi par iedzīvotāju pašvērtējumu, valsts galvenajiem uzdevumiem un dažādu ideju īstenošanas vēlamību Latvijā.

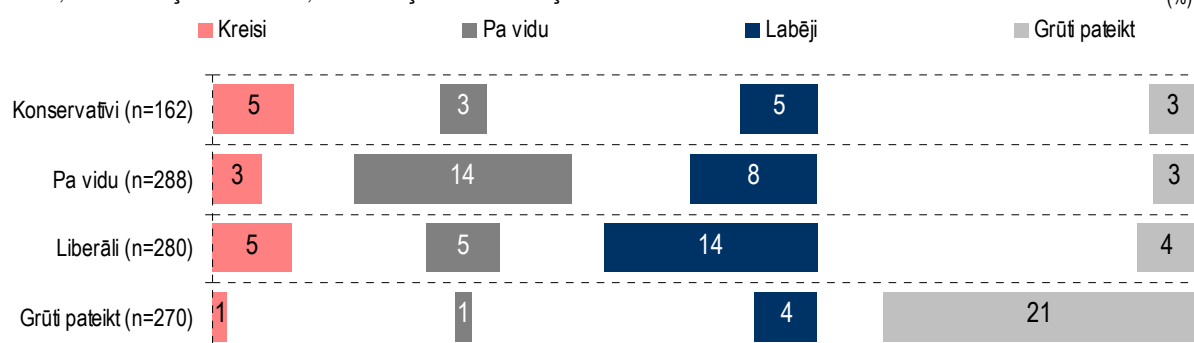
Kā liecina aptaujas dati par iedzīvotāju **ideoloģisko pašidentifikāciju**, salīdzinot ar 2012.gadu un 2013.gadu, iedzīvotāji ir nedaudz retāk norādījuši, ka viņi ir labēji noskaņoti (2012.: 37%, 2013.: 35%, 2014.: 32%). Savukārt 16% sevi ir atzinuši par konservatīvajiem (tas ir tikpat bieži kā 2012.gadā un 2013.gadā, kad to arī norādīja 16%), par liberāliem sevi šogad uzskatīja 28% (arī 2013.gadā to norādīja 28%, bet 2012.gadā – 26%).

Raksturojot rādītājus par sabiedrības pašidentifikāciju kopumā, vērojams, ka 5% sevi nodēvējuši par kreisi konservatīvajiem, 5% par labēji konservatīvajiem, bet 5% sevi vienlaikus atzina par kreisi un liberāli noskaņotiem. To, ka ir labēji un liberāli noskaņoti, uzskata 14%.

Iedzīvotāju ideoloģiskā pašidentifikācija

Q: "Domājot par Jūsu uzskatu sistēmu un vērtību orientācijām, vai Jūs vairāk esat kreisi vai labēji noskaņots? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat pilnībā kreisi noskaņots, bet 5 – ka pilnībā labēji noskaņots.

Un tagad pasakiet vai Jūs sevi vairāk uzskatāt par konservatīvi vai liberāli noskaņotu? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat ļoti konservatīvi, bet 5 – ka ļoti liberāli noskaņots."

Bāze: visi respondenti, n skatīt grafikā

Dati noapaļoti līdz veselam skaitlim, noapaļošanas dēļ iespējama nobīde par vienu procenta punktu.

SKDS dati

Lai arī šī gada pētījumā netika detalizēti pētīts **faktiskais ideoloģiskais noskaņojums**, vērojams, ka, lūgti atbildēt, kāds ideoloģiskais modelis viņiem patiktu vislabāk (bet nesaucot to vārdā), aptaujas dalībnieki tāpat kā iepriekšējos gados visbiežāk par piemērotu atzina sociālistisko modeli (53%), otrajā vietā atstājot konservatīvo modeli (31%), bet liberālo pieeju par pieņemamāko atzina tikai 6%. Jāpiebilst, ka šogad sociālistisku skatījumu iedzīvotāji atbalstījuši retāk (53%) nekā pirms gada (58%), tiesa, 2012.gadā tam atbalsts pausts vēl retāk (47%).

Savukārt, vērtējot attieksmi pret idejisko strāvojumu **nosaukumiem**, vērojams, ka joprojām vispopulārākā ir sociāldemokrātija (par vēlamu šo ideju īstenošanu atzīst 51%), kam seko liberālisms (38%) un konservatīvisms (27%). Sociālismu par vēlamu atzina 21%, kapitālismu – 21%, bet komunismu 6% aptaujāto.

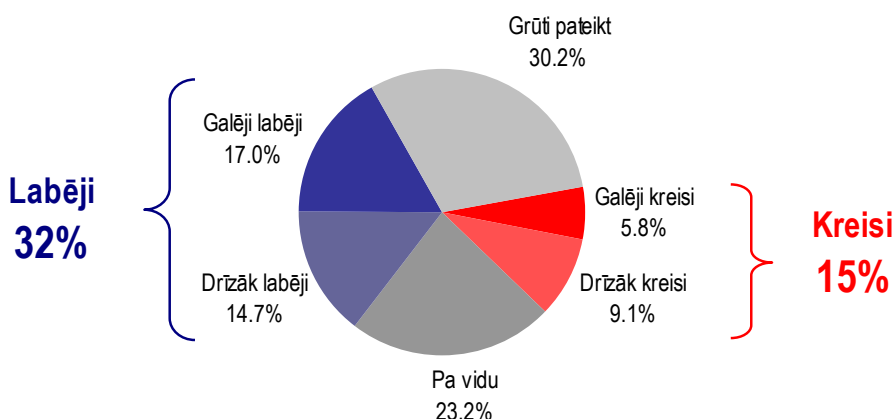
2. Ideoloģiskās tipoloģijas monitorings

2.1. Kreisie vai labējie

Saskaņā ar 2014.gada martā veiktā pētījuma rezultātiem sevi par kopumā labēji noskaņotiem uzskata 32% iedzīvotāju, tajā skaitā 17% sevi atzina par galēji labēji noskaņotiem. Ievērojami mazāk – tikai 15% – ir to, kas sevi atzina par kreisi noskaņotiem, tajā skaitā 6% atbildēja, ka ir galēji kreisi noskaņoti. Gandrīz katrs ceturtais Latvijas iedzīvotājs (23%) norādīja, ka viņi nav ne labēji, ne kreisi noskaņoti, bet „pa vidu”, bet gandrīz katrs trešais (30%) atturējās atbildēt uz šo jautājumu (atbilde „grūti pateikt”).

Kreisie un labējie - pašvērtējums

Q: "Domājot par Jūsu uzskatu sistēmu un vērtību orientācijām, vai Jūs vairāk esat kreisi vai labēji noskaņots? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat pilnībā kreisi noskaņots, bet 5 – ka pilnībā labēji noskaņots."

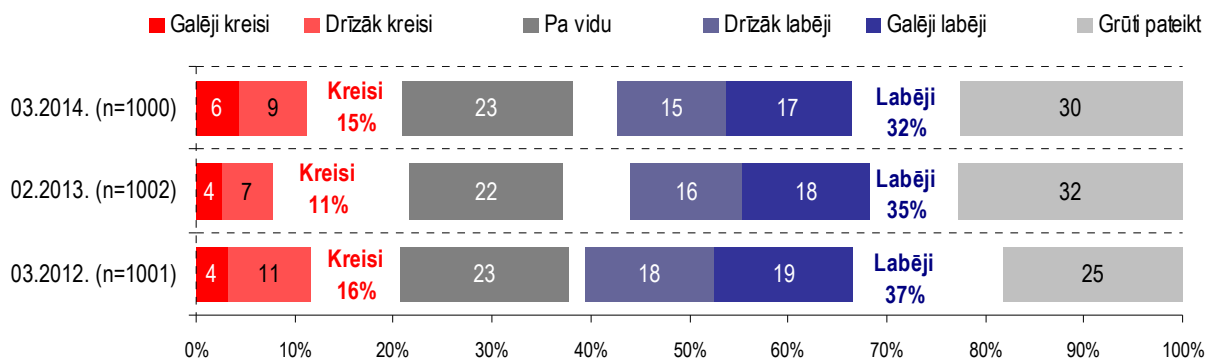
Bāze: visi respondenti, n=1000

SKDS dati

Salīdzinot 2012.gadā, 2013.gadā un 2014.gadā veikto pētījumu rezultātus, jāsecina, ka arī šogad iedzīvotāji sevi par labēji noskaņotiem atzinuši biežāk nekā par kreisi noskaņotiem. Tiesa, šogad iedzīvotāji retāk nekā pirms gada sevi identificējuši kā labēji orientētus (2012.: 37%, 2013.: 35%, 2014.: 32%).

Kreisie un labējie - pašvērtējums / 2012., 2013. un 2014.gada aptauju datu salīdzinājums

Q: "Domājot par Jūsu uzskatu sistēmu un vērtību orientācijām, vai Jūs vairāk esat kreisi vai labēji noskaņots? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat pilnībā kreisi noskaņots, bet 5 – ka pilnībā labēji noskaņots."

Bāze: visi respondenti, n skaitlī grafikā

Dati noapaļoti līdz vesalam skaitlim, noapaļošanas dēļ iespējama nobīde par vienu procenta punktu.

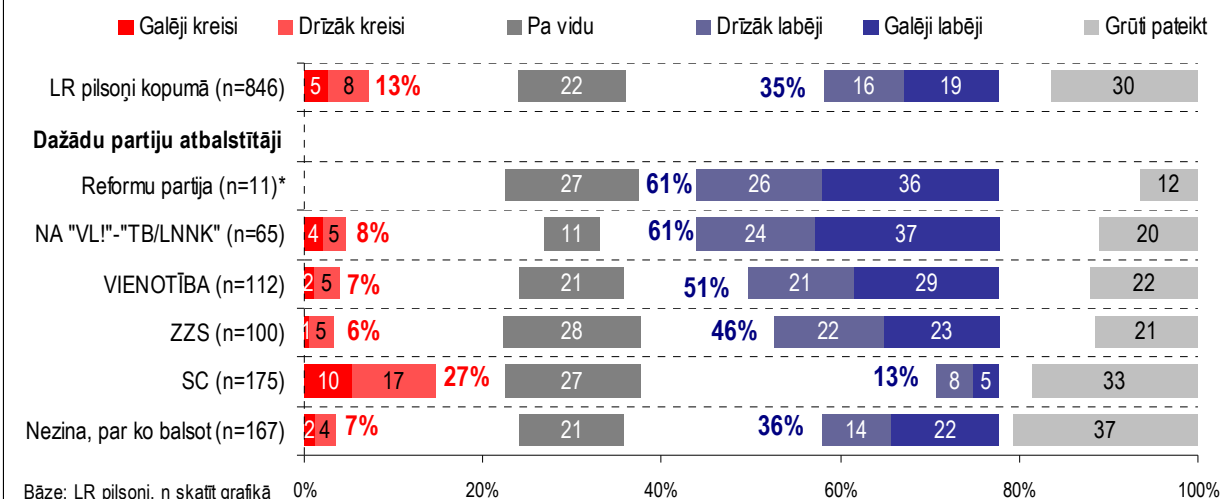
SKDS dati

Saskaņā ar aptaujas datiem, sevi par labēji noskaņotiem atzina vairāk nekā puse no VL-TB/LNNK (61%) un Vienotības (51%) atbalstītājiem, kā arī no Reformu partijas elektorāta (61%, tiesa, zemās bāzes dēļ pamatotus secinājumus par Reformu partijas atbalstītājiem nevar izdarīt).

Sevi par kreisi noskaņotiem biežāk nekā par labēji noskaņotiem atzinuši vienīgi SC atbalstītāji – no šī politiskā spēka elektorāta 27% uzskatīja sevi par kreisi noskaņotiem un tikai 13% - par labēji noskaņotiem (vēl 27% atbildēja, ka ir „pa vidu” un 33% bija „grūti pateikt”).

Kreiso un labējo īpatsvars dažādu partiju atbalstītāju vidū

Q: "Domājot par Jūsu uzskatu sistēmu un vērtību orientācijām, vai Jūs vairāk esat kreisi vai labēji noskaņots? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat pilnībā kreisi noskaņots, bet 5 – ka pilnībā labēji noskaņots."

Bāze: LR pilsoņi, n skatīt grafikā

*Zemās bāzes dēļ iespējama augstāka statistiskā kļūda.

Dati noapaļoti līdz veseram skaitlim, noapaļošanas dēļ iespējama nobīde par vienu procenta punktu.

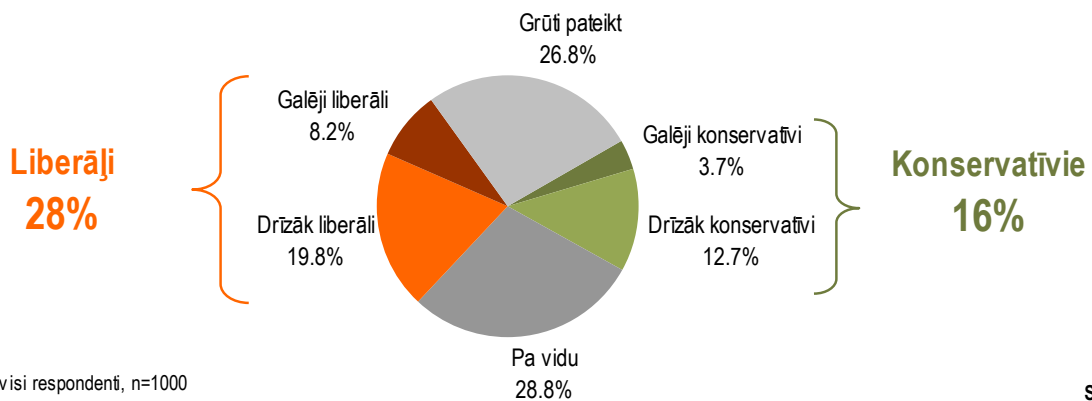
SKDS dati

2.2. Konservatīvie vai liberāļi

2014.gada martā veiktās aptaujas rezultāti liecina, ka sevi par liberāli noskaņotiem iedzīvotāji atzinuši biežāk nekā par konservatīvi noskaņotiem. Par kopumā liberāli noskaņotiem sevi atzina 28% aptaujāto (tajā skaitā 8% atbildēja, ka ir „galēji liberāli” noskaņoti), bet par kopumā konservatīvi noskaņotiem sevi uzskatīja 16% Latvijas iedzīvotāju (tajā skaitā 4% atzina, ka ir „galēji konservatīvi” noskaņoti). To, ka ir noskaņoti „pa vidu”, atzīmēja 29% respondentu, bet 27% atturējās atbildēt uz šo jautājumu (atbilde „grūti pateikt”).

Konservatīvie un liberāļi - pašvērtējums

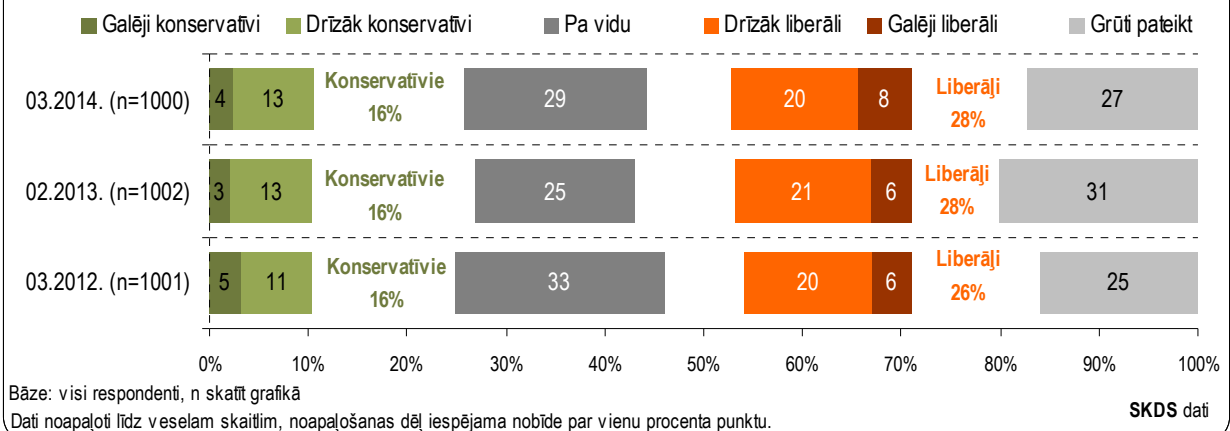
Q: "Un tagad pasakiet vai Jūs sevi vairāk uzskatāt par konservatīvi vai liberāli noskaņotu? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat ļoti konservatīvi, bet 5 – ka ļoti liberāli noskaņots."

2012.gadā, 2013.gadā un 2014.gadā veikto pētījumu datu salīdzinājums liecina, ka iedzīvotāju pašidentifikācija nav būtiski mainījusies: par konservatīvi noskaņotiem sevi gan 2012.gadā, gan 2013.gadā, gan 2014.gadā atzina 16%, bet par liberāli noskaņotiem sevi 2012.gadā uzskatīja 26%, bet 2013.gadā un 2014.gadā – 28% Latvijas iedzīvotāju.

Konservatīvie un liberāļi - pašvērtējums / 2012., 2013. un 2014.gada aptauju datu salīdzinājums

Q: "Un tagad pasakiet vai Jūs sevi vairāk uzskatāt par konservatīvi vai liberāli noskaņotu? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat ļoti konservatīvi, bet 5 – ka ļoti liberāli noskaņots."

Raksturojot populārāko partiju atbalstītāju atbildes, sākotnēji jāatzīmē, ka visu politisko spēku atbalstītāju vidū to, kas sevi uzskata par liberāli noskaņotiem ir vairāk nekā to, kas sevi atzinuši par konservatīvi noskaņotiem.

To, ka ir konservatīvi noskaņoti, visbiežāk atzinuši VL-TB/LNNK atbalstītāji, tiesa, viņi biežāk nekā caurmērā arī norādījuši, ka ir liberāli noskaņoti (liberāli 32%, konservatīvi 19%, šajā elektorātā retāk nekā caurmērā atzīmēta atbilde „grūti pateikt” (18%). To, ka ir liberāli noskaņoti, biežāk nekā caurmērā atzina arī Vienotības atbalstītāji (liberāli 31%, konservatīvi 13%).

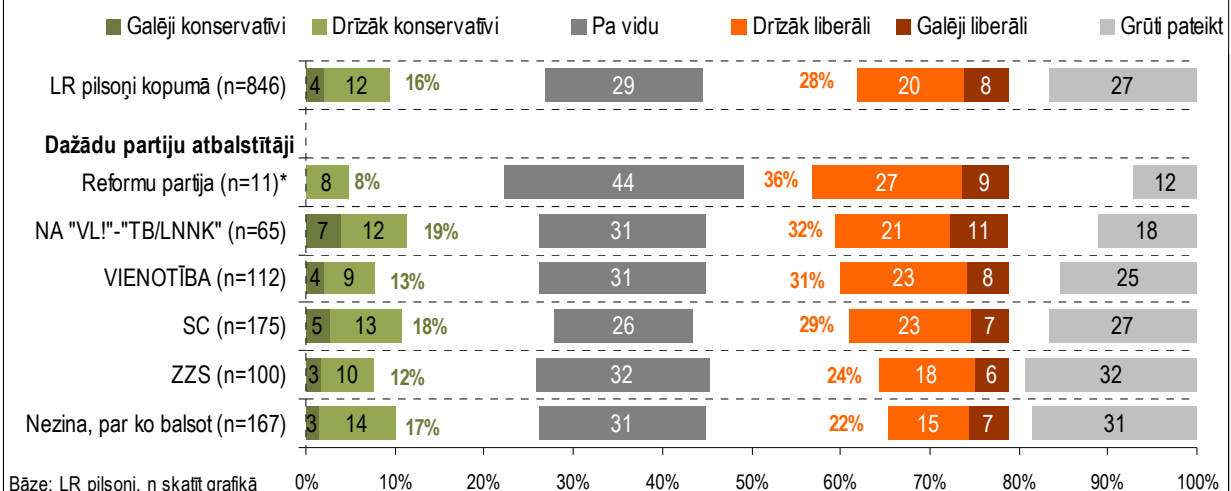
Savukārt SC atbalstītāji nedaudz biežāk kā caurmērā atbildēja, ka ir konservatīvi noskaņoti (liberāli 29%, konservatīvi 18%).

Interesanti atzīmēt, ka ZZS atbalstītāji retāk nekā caurmērā atbildēja, ka ir liberāli (24%) vai konservatīvi (12%) noskaņoti, bet biežāk nekā caurmērā izvēlējās atbildes „pa vidu” (32%) un „grūti pateikt” (32%).

Visbiežāk to, ka ir liberāli vai pa vidu noskaņoti, atzīmēja Reformu partijas elektorāts (liberāli 36%, pa vidu 44%, konservatīvi 8%), bet zemās bāzes dēļ pamatotus secinājumus par Reformu partijas atbalstītājiem nevar izdarīt.

Konservatīvo un liberāļu īpatsvars dažādu partiju atbalstītāju vidū

Q: "Un tagad pasakiet vai Jūs sevi vairāk uzskatāt par konservatīvi vai liberāli noskaņotu? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat ļoti konservatīvi, bet 5 – ka ļoti liberāli noskaņots."

Bāze: LR pilsoņi, n skaitļi grafikā

*Zemās bāzes dēļ iespējama augstāka statistiskā kļūda.

Dati noapaļoti līdz veseram skaitlim, noapaļošanas dēļ iespējama nobīde par vienu procenta punktu.

SKDS dati

2.3. Valsts galvenie uzdevumi – sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums

Lai noskaidrotu, vai Latvijas iedzīvotāji dod priekšroku sociālistiskam, konservatīvam vai liberālam skatījumam, aptaujas dalībniekiem tika lūgts iepazīties ar trīs konkurējošiem valsts galveno uzdevumu aprakstiem (ideoloģiskām koncepcijām) un izvēlēties to, kurš, viņuprāt, vislabāk atspoguļo valsts galvenos uzdevumus. Ideoloģisko koncepciju nosaukumi respondentiem netika norādīti, kas nozīmē, ka viņi savas izvēles izdarīja, balstoties uz šo koncepciju saturu, nevis nosaukumiem.

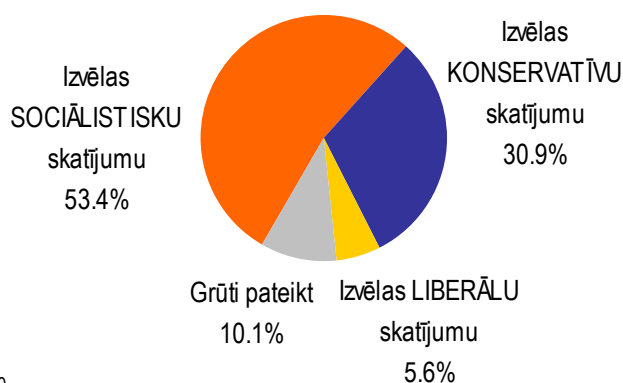
Respondentiem tika piedāvāti šādi valsts galveno uzdevumu apraksti:

SOCIĀLISTISKS skatījums	Valstij ir jārūpējas par sociālo taisnīgumu un vienlīdzību, jāgādā par visiem iedzīvotājiem un jānodrošina visiem bez izņēmuma pienācīgs dzīves līmenis. Valstij ir jā saglabā kontrole par stratēģiski svarīgajām nozarēm un ar nodokļu palīdzību jāpārdala bagātība. Valstij ir jāgarantē visu sabiedrības locekļu vienlīdzība.
KONSERVATĪVS skatījums	Valstij ir jānodrošina kārtība, drošība un likuma vara. Ir nepieciešama stipra policija un armija. Valstij ir jā rūpējas par tradīciju saglabāšanu, morāles normām un patriotismu, jāatbalsta baznīca. Jāgādā, lai valstī būtu patstāvīgi, nodrošināti un iniciatīvas pilni pilsoņi. Valstij ir jāstimulē biznesa attīstība un uzņēmējdarbības iniciatīva.
LIBERĀLS skatījums	Valstij, vispirmām kārtām, ir jānodrošina cilvēka tiesības un brīvības, jo tikai atsevišķs, privāts indivīds ir galvenā vērtība. Indivīdu politiskās un morālās tiesības ir jāstāda augstāk par sabiedrības interesēm. Valsts vara pār cilvēku ir jāierobežo, tās funkcijas – jāsamazina līdz minimumam. Valstij galvenokārt ir tikai jāseko līdzi spēles noteikumiem – visu pārējo regulē brīvais tirgus un brīva konkurence.

2014.gada marta pētījuma dati liecina, ka nedaudz vairāk kā puse (53%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju izvēlas sociālistisku skatījumu. Aptuveni trešdaļa (31%) respondentu, domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, izvēlētos konservatīvu modeli. Savukārt liberālu skatījumu izvēlējās tikai 6% respondentu.

Valsts galvenie uzdevumi - sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums

Q: "Domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, kurš no sekojošajiem aprakstiem vislabāk atspoguļo to, kādiem, Jūsaprāt, būtu jābūt valsts galvenajiem uzdevumiem?" / uzdevumu apraksti ir aizstāti ar apzīmējumiem "sociālisti", "konservatīvie" un "liberāļi"

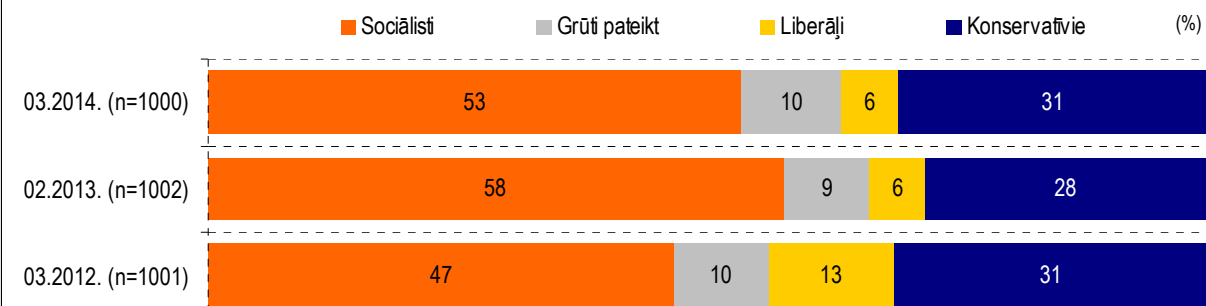
Bāze: visi respondenti, n=1000

SKDS dati

Aptauju datu salīdzinājums liecina, ka 2014.gadā, salīdzinot ar 2013.gadu, ir samazinājies to respondentu īpatsvars, kuriem pievilcīgāks šķita sociālistiskais modelis (2013.: 58%, 2014.: 53%). Savukārt konservatīvais skatījums 2014.gadā izvēlēts nedaudz biežāk nekā 2013.gadā (2013.: 28%, 2014.: 31%).

Valsts galvenie uzdevumi - sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums / 2012., 2013. un 2014.gada aptauju datu salīdzinājums

Q: "Domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, kurš no sekojošajiem aprakstiem vislabāk atspoguļo to, kādiem, Jūsaprāt, būtu jābūt valsts galvenajiem uzdevumiem?" / uzdevumu apraksti ir aizstāti ar apzīmējumiem "sociālisti", "konservatīvie" un "liberāļi"

Bāze: visi respondenti, n skatīt grafikā

Dati noapaļoti līdz veseram skaitlim, noapaļošanas dēļ iespējama nobīde par vienu procenta punktu.

SKDS dati

Raksturojot dažādās vecuma grupās sniegtās atbildes, jāsecina, ka, lai gan visās grupās dominē sociālistiskais modelis (45%-60%), respondenti, kuriem ir 45 gadi un vairāk biežāk nekā caurmērā izvēlētos šo skatījumu. Savukārt aptaujas dalībnieki vecumā no 25 līdz 34 gadiem biežāk nekā citas grupas, domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, izvēlētos liberālu (9%) un konservatīvu modeli (34%) (citās grupās attiecīgi 3%-7% un 27%-33%).

Respondenti, kuri ģimenē galvenokārt runā krieviski, biežāk (60%) nekā respondenti ar latviešu sarunvalodu (49%) ģimenē izvēlējas sociālistisku skatījumu. Savukārt respondenti ar latviešu sarunvalodu (34%) biežāk deva priekšroku konservatīvajam skatījumam nekā respondenti ar krievu sarunvalodu (27%).

Savukārt dati atkarībā no izglītības līmeņa liecina, ka respondenti ar pamata izglītību biežāk nekā caurmērā izvēlējas sociālistisku modeli (60%), bet respondenti ar augstāko izglītību biežāk nekā caurmērā deva priekšroku konservatīvajam skatījumam (40%).

Jāmin, ka pensionāri (62%) un bezdarbnieki (64%) biežāk nekā caurmērā izvēlējušies sociālistisku skatījumu. Tiesa, bezdarbnieki biežāk nekā caurmērā izvēlējas arī liberālu modeli (12%). Savukārt konservatīvs skatījums labāks biežāk nekā caurmērā šķīti vadītājiem (43%), speciālistiem (35%), respondentiem, kuri strādā individuālu darbu (39%) un skolēniem, studentiem (35%) (tiesa, tā kā atsevišķās pašnodarbināto grupās ir salīdzinoši neliels respondentu skaits, jāreķinās ar augstāku statistisko kļūdu).

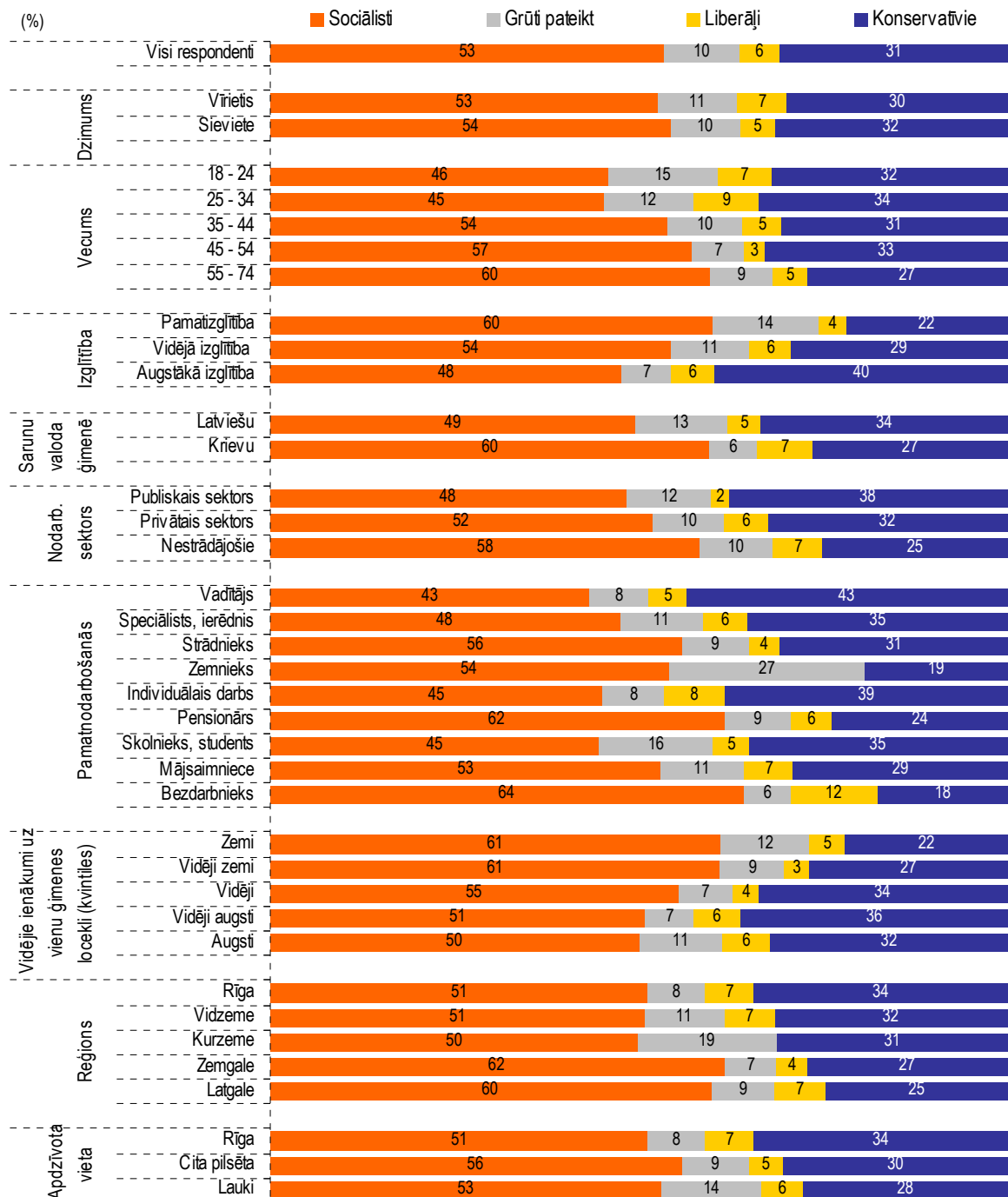
Sociālistisku modeli biežāk nekā caurmērā izvēlējas arī respondenti ar zemiem (61%) un vidēji zemiem (61%) ienākumiem (citās ienākumu grupās: 50%-55%). Savukārt respondenti ar vidēji augstiem ienākumiem biežāk nekā caurmērā izvēlējušies konservatīvu skatījumu (36%, citās ienākumu grupās: 22%-34%).

Dažādos reģionos dzīvojošo atbildes liecina, ka sociālistisko modeli biežāk nekā caurmērā izvēlējušies Zemgales (62%) un Latgales (60%) iedzīvotāji (citur: 50%-51%). Savukārt Rīgā

dzīvojošie respondenti biežāk nekā caurmērā priekšroku devuši konservatīvismam (34%, citur: 25%-32%).

Valsts galvenie uzdevumi - sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums / sociālās un demogrāfiskās grupas

Q: "Domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, kurš no sekojošajiem aprakstiem vislabāk atspoguļo to, kādiem, Jūsaprāt, būtu jābūt valsts galvenajiem uzdevumiem?" / uzdevumu apraksti ir aizstāti ar apzīmējumiem "sociālisti", "konservatīvie" un "liberāļi"

Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

Dati noapaļoti līdz veselam skaitlim, noapaļošanas dēļ iespējama nobīde par vienu procenta punktu.

SKDS dati

Raksturojot dažādu politisko spēku atbalstītāju atbildes, vērojams, ka gandrīz visās partiju atbalstītāju grupās biežāk izvēlēts sociālistisks skatījums (40%-60%) nekā konservatīvs (27%-39%), izņēmums ir Reformu partija, kuras atbalstītāji biežāk izvēlējas konservatīvu modeli (17% un 49%).

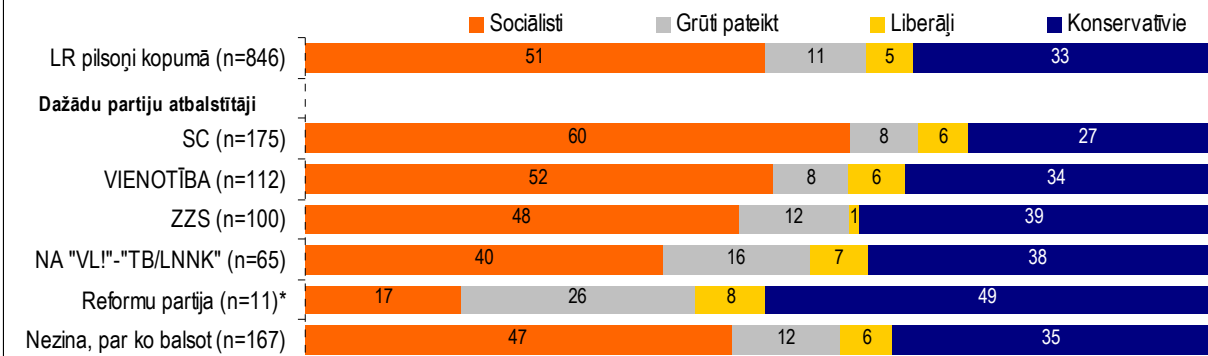
Biežāk nekā caurmērā sociālistisko skatījumu izvēlējušies Saskaņas centra atbalstītāji (60%).

Savukārt konservatīvais modelis biežāk nekā caurmērā izvēlēts Zaļo un Zemnieku savienības (39%), Nacionālās apvienības (38%) un Reformu partijas elektorāta vidū (49%).

Liberālu skatījumu atbalstīja 1%-8% partiju atbalstītāju.

Valsts galvenie uzdevumi - sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums / dažādu partiju atbalstītāju atbildes

Q: "Domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, kurš no sekojošajiem aprakstiem vislabāk atspoguļo to, kādiem, Jūsaprāt, būtu jābūt valsts galvenajiem uzdevumiem?" / uzdevumu apraksti ir aizstāti ar apzīmējumiem "sociālist", "konservatīvie" un "liberāļi" (%)

Bāze: LR pilsoņi, n - skatīt grafikā

*Zemās bāzes dēļ iespējama augstāka statistiskā kļūda

Dati noapaļoti līdz veseram skaitlim, noapaļošanas dēļ iespējama nobīde par vienu procenta punktu.

SKDS dati

2.4. Dažādu ideju īstenošanas vēlamība Latvijā

Pētījuma ietvaros respondentiem lūdza paust attieksmi pret dažādu ideju īstenošanu Latvijā (jāpiebilst, ka respondentiem netika piedāvāti ideju skaidrojumi, bet tikai lūgts paust attieksmi pret atsevišķu ideoloģiju nosaukumiem un sabiedrisko iekārtu veidiem).

Saskaņā ar aptaujas datiem vispievilcīgākās iedzīvotājiem šķitušas sociāldemokrātijas idejas, bet visnevēlamākās – komunisma idejas.

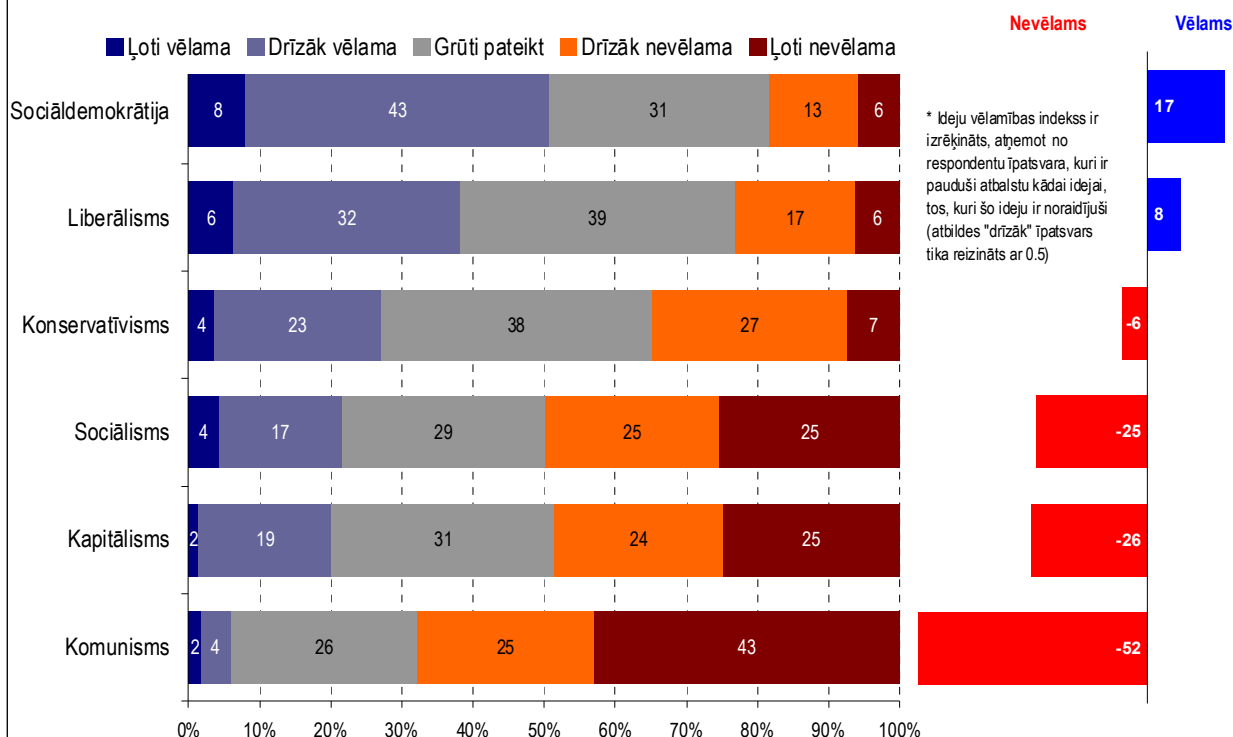
Visbiežāk par vēlamām respondenti uzskatījuši sociāldemokrātijas idejas (51%), par nevēlamām tās atzina 19%. Salīdzinoši bieži pausts uzskats, ka vēlamas būtu arī liberālisma idejas (38%), par nevēlamām tās atzina 23%.

Nedaudz vairāk kā 1/4 (27%) atbalstīja arī konservatīvisma ideju īstenošanu Latvijā, pretēju viedokli par konservatīvismu pauda 34%. Aptuveni vienlīdz bieži par vēlamām uzskatītas arī sociālisma (21%) kapitālisma (21%) idejas. Par nevēlamām tas uzskatīja attiecīgi 50% un 49%.

Savukārt visretāk simpātijas paustas pret komunisma idejām: 6% norādīja, ka to īstenošana būtu vēlama, 68% - ka nevēlama.

Dažādu ideju īstenošanas vēlamība Latvijā

Q: "Domājot par Latviju un tās dažādiem iespējamajiem attīstības virzieniem nākotnē, cik vēlama, Jūsaprāt, būtu sekojošu ideju īstenošana Latvijā? Vai tā būtu ļoti vēlama, drīzāk vēlama, drīzāk nevēlama vai ļoti nevēlama?"

Bāze: visi respondenti, n=1000

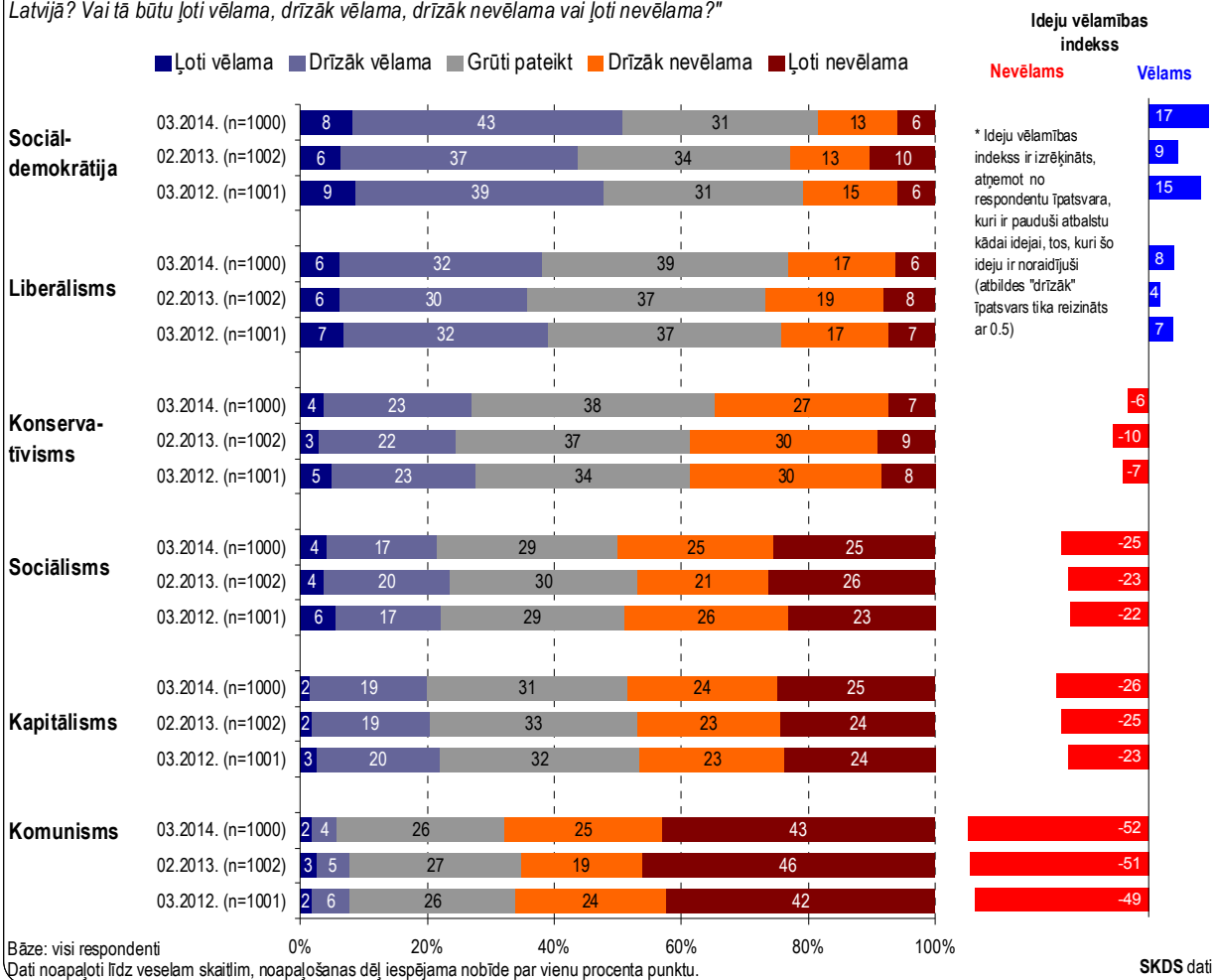
Dati noapaļoti līdz veselam skaitlim, noapaļošanas dēļ iespējama nobīde par vienu procenta punktu.

SKDS dati

Salīdzinot 2014.gada martā veiktās aptaujas datus ar iepriekš veikto pētījumu rezultātiem, jānorāda, ka ir palielinājusies sociāldemokrātijas, liberālisma un konservatīvisma ideju popularitāte. Savukārt atbalsta mazināšanās vērojama, runājot par sociālisma un komunisma ideju īstenošanu Latvijā.

Dažādu ideju īstenošanas vēlamība Latvijā / 2012., 2013. un 2014.gada aptauju datu salīdzinājums

Q: "Domājot par Latviju un tās dažādiem iespējamajiem attīstības virzieniem nākotnē, cik vēlama, Jūsuprāt, būtu sekojošu ideju īstenošana Latvijā? Vai tā būtu ļoti vēlama, drīzāk vēlama, drīzāk nevēlama vai ļoti nevēlama?"

PIELIKUMI

SKDS 2014. gada marta Latvijas iedzīvotāju aptaujas tehniskā informācija

PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
ĢENERĀLAIS KOPUMS	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem
PLĀNOTĀS IZLASES APJOMS	1000 respondenti (ģenerālajam kopumam reprezentatīva izlase)
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	1000 respondenti
IZLASES METODE	Stratificētā nejaušā izlase
STRATIFIKĀCIJAS PAZĪMES	Administratīvi teritoriālā
APTAUJAS VEIKŠANAS METODE	Tiešās intervijas respondentu dzīves vietās
ĢEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	Visi Latvijas reģioni (112 izlases punkti)
APTAUJAS VEIKŠANAS LAIKS	No 07.03.2014. līdz 20.03.2014.

SASNIEGTĀS IZLASES SALĪDZINĀJUMS AR IEDZĪVOTĀJU STATISTIKU

	Respondentu skaits izlasē (%) pirms svēršanas	Respondentu skaits izlasē (%) pēc svēršanas	LR IeM PMLP Iedz. reģ. dati uz 07.02.2014.
KOPĀ	100.0	100.0	100.0

REĢIONS

Rīga	32.7	32.3	32.3
Pierīga	17.3	17.8	17.8
Vidzeme	10.0	10.1	10.1
Kurzeme	12.4	12.9	12.9
Zemgale	12.5	12.2	12.2
Latgale	15.1	14.7	14.7

DZIMUMS

Vīrieši	43.7	47.5	47.5
Sievietes	56.3	52.5	52.5

TAUTĪBA

Latvieši	58.9	58.3	58.3
Citi	41.1	41.7	41.7

VECUMS

18 - 24 g.v.	13.2	11.9	11.9
25 - 34 g.v.	20.8	20.6	20.6
35 - 44 g.v.	17.3	18.7	18.7
45 - 54 g.v.	17.6	19.1	19.1
55 - 74 g.v.	31.1	29.7	29.7

Dati tika svērti pēc pazīmēm: reģions, tautība, dzimums, vecums. Šajā materiālā norādīti svērti procenti un nesvērts skaits.

Daļā grafiku dati noapaļoti līdz veselam skaitlim. Noapaļošanas dēļ iespējama nobīde par vienu procenta punktu.

Pētījuma darba grupa

Materiālu sagatavoja	Arnīs Kaktiņš, Ieva Strode, Zanda Rutkovska, Jūlija Ponomarjova, Kristina Požaricka, Anna Ozoliņa, Santa Miezīte
Aptauju vadīja	Māra Kalniņa
Datu masīvu veidoja	Liene Līvmane

Iedzīvotāju (respondentu) grupu apzīmējumu skaidrojums

REĢIONS (vēlēšanu apgabali)

- *Rīga* – Rīgas pilsēta
- *Vidzeme* – **Pilsētas:** Jūrmala, Valmiera. **Novadi:** Alojas, Alūksnes, Amatas, Apes, Ādažu, Babītes, Baldones, Beverīnas, Burtnieku, Carnikavas, Cesvaines, Cēsu, Ērgļu, Garkalnes, Gulbenes, Ikšķiles, Inčukalna, Jaunpiebalgas, Kocēnu, Krimuldas, Ķeguma, Ķekavas, Lielvārdes, Limbažu, Līgatnes, Lubānas, Madonas, Mazsalacas, Mālpils, Mārupes, Naukšēnu, Ogres, Olaines, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Ropažu, Rūjienas, Salacgrīvas, Salaspils, Saulkrastu, Sējas, Siguldas, Smiltenes, Stopiņu, Strenču, Valkas, Varakļānu, Vecpiebalgas novads.
- *Kurzeme* – **Pilsētas:** Ventspils, Liepāja. **Novadi:** Aizputes, Alsungas, Brocēnu, Dundagas, Durbes, Grobiņas, Kuldīgas, Mērsraga, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rojas, Rucavas, Saldus, Skrundas, Talsu, Vaiņodes, Ventspils novads.
- *Zemgale* – **Pilsētas:** Jelgava, Jēkabpils. **Novadi:** Aizkraukles, Aknīstes, Auces, Bauskas, Dobeles, Engures, Iecavas, Jaunjelgavas, Jaunpils, Jelgavas, Jēkabpils, Kandavas, Kokneses, Krustpils, Neretas, Ozolnieku, Pļaviņu, Rundāles, Salas, Skrīveru, Tērvetes, Tukuma, Vecumnieku, Viesītes novads.
- *Latgale* – **Pilsētas:** Daugavpils, Rēzekne. **Novadi:** Aglonas, Baltinavas, Balvu, Ciblas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Kārsavas, Krāslavas, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Riebiņu, Rugāju, Vārkavas, Viļakas, Viļānu, Zilupes novads.

APDZĪVOTĀS VIETAS TIPS

- *Rīga* - Rīgas pilsēta.
- *Cita pilsēta* - Daugavpils, Liepāja, Jelgava, Jūrmala, Ventspils, Rēzekne, Valmiera, Jēkabpils un citas pilsētas.
- *Lauki* - pagasti, lauku viensētas.

IZGLĪTĪBA

- *Pamatizglītība* – respondents ar pamata vai nepabeigtu vidējo izglītību.
- *Vidējā* – respondents ar vispārējo vidējo vai vidējo speciālo izglītību.
- *Augstākā* – respondents ar augstāko vai nepabeigtu augstāko izglītību.

NODARBINĀTĪBAS SEKTORS

- *Publiskais sektors* - respondenti, kuri strādā valsts vai pašvaldības iestādēs vai uzņēmumos ar valsts vai pašvaldības kapitālu.
- *Privātais sektors* - respondenti, kuri strādā uzņēmumos ar privāto kapitālu.
- *Nestrādā* - respondenti: māsaimnieces, pensionāri, skolēni, studenti, bezdarbnieki.

PAMATNODARBOŠANĀS

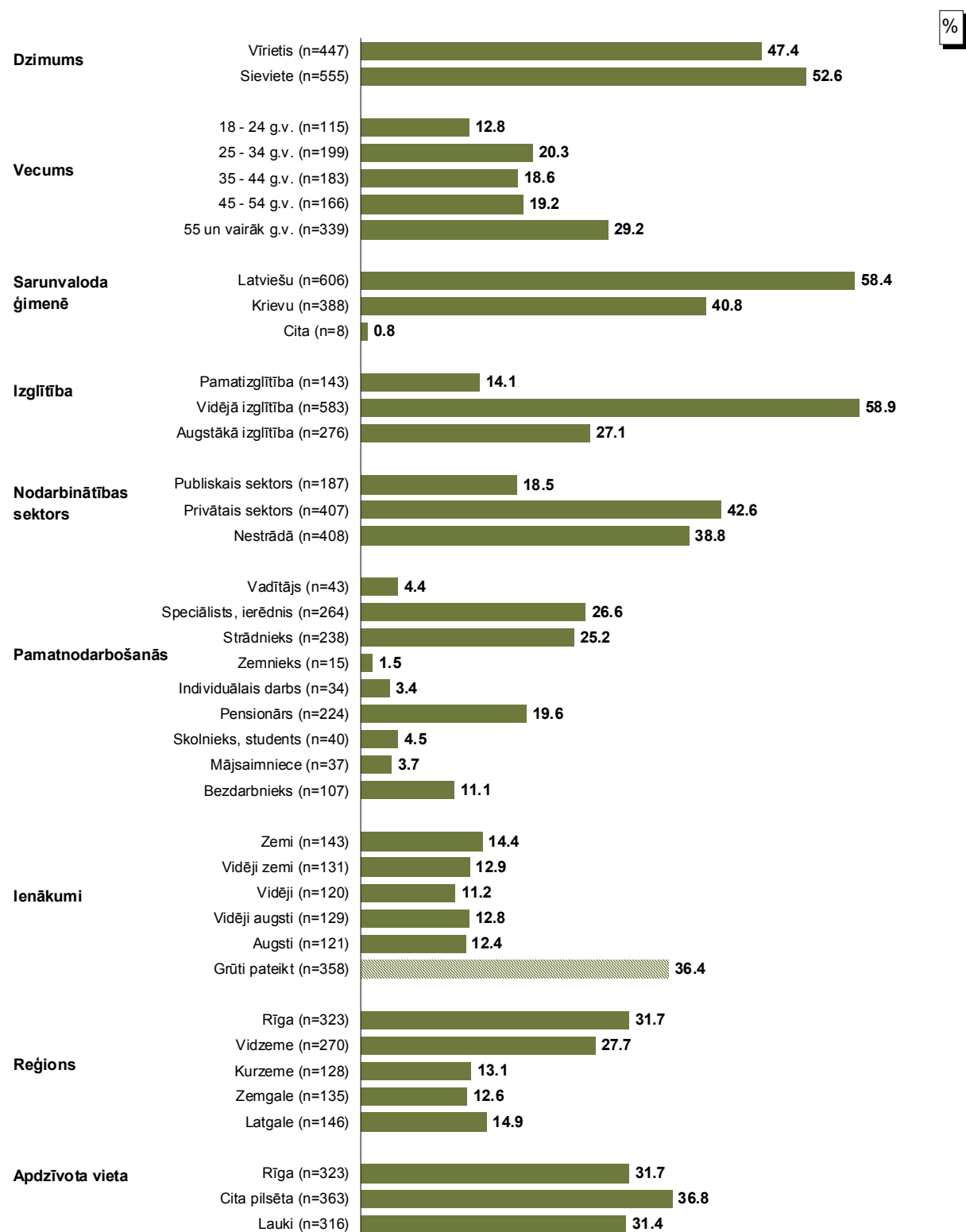
- *Vadītājs* - augstākā vai vidējā līmeņa vadītājs: uzņēmuma, firmas, organizācijas, nodaļas vadītājs, vadošais speciālists uzņēmumā, iestādē.
- *Speciālists, ierēdnis* - ierēdnis vai darbinieks valsts, pašvaldību iestādē vai privātā uzņēmumā; nestrādā fizisku darbu.
- *Strādnieks* - ierindas darbinieks rūpniecībā, celtniecībā, lauksaimniecībā, tirdzniecībā, apkalpojošajā sfērā, sabiedriskajā ēdināšanā; strādā fizisku darbu.
- *Zemnieks* - persona, kas strādā sev piederošā lauku saimniecībā.
- *Individuālais darbs* - pats sev darba devējs, arī profesionāls speciālists (advokāts, ārsts u.tml.), uzņēmuma īpašnieks.
- *Pensionārs* - persona, kas ir pensijā un nestrādā algotu darbu, arī invaliditātes pensionārs.
- *Skolnieks, students* - persona, kas mācās dienas nodaļā kādā no mācību iestādēm.
- *Māsaimniece* - persona, kas ir māsaimnieks vai māsaimniece un pašlaik nestrādā algotu darbu; arī ja atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā.
- *Bezdarbnieks* - persona, kas ir darba spējīgā vecumā un nekur nestrādā.

IENĀKUMU LĪMENIS

Ienākumi uz vienu ģimenes locekli mēnesī, ieskaitot visus ienākumus (algas, stipendijas, pabalstus, pensijas utt.) pēc nodokļu nomaksas. Ienākumi dalīti kvintilēs.

- *Zemi* – līdz €150
- *Vidēji zemi* – no €151 līdz €220
- *Vidēji* – no €221 līdz €280
- *Vidēji augsti* – no €281 līdz €399
- *Augsti* – €400 vairāk

Respondentu sociāli demogrāfiskais profils

Mērķa grupa: visi respondenti, n=1000; 2014. gada marta aptaujas dati

Pētījumu rezultātu statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula

Pētījuma rezultātos vienmēr pastāv zināma *statistiskās kļūdas* varbūtība. Analizējot un interpretējot pētījumā iegūtos rezultātus, to vajadzētu ņemt vērā. Tās atšķirības, kuras iekļaujas statistiskās kļūdas robežās jeb ir mazākas par to, var uzskatīt par *nenozīmīgām*.

Statistiskā kļūda tiek aprēķināta pēc sekojošas formulas:

$$SK = q \times \sqrt{\pi \times (100 - \pi) / n}$$

kur:

SK - statistiskā kļūda

q - koeficients, kas pie 95% varbūtības ir vienāds ar 1.96

π - pētījumā iegūtais respondentu atbilžu procentuālais sadalījums

n - respondentu skaits

Lai ērtāk un ātrāk noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir lietderīgi izmantot statistiskās kļūdas novērtēšanas tabulu.

PĒTĪJUMA REZULTĀTU STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA (ar 95 % varbūtību)

Procentuālais atbilžu sadalījums (%)	Respondentu skaits [n] =															
	50	75	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1500	2000
1 vai 99	2.8	2.2	1.9	1.4	1.1	1.0	0.9	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4
2 vai 98	3.9	3.2	2.7	1.9	1.6	1.4	1.2	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8	0.7	0.6
4 vai 96	5.4	4.5	3.8	2.7	2.2	1.9	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.2	1.1	1.0	0.9
6 vai 94	6.6	5.4	4.7	3.3	2.7	2.3	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.0
8 vai 92	7.5	6.1	5.3	3.8	3.1	2.7	2.4	2.2	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.2
10 vai 90	8.3	6.8	5.9	4.2	3.4	2.9	2.6	2.4	2.2	2.0	2.0	1.9	1.8	1.7	1.5	1.3
12 vai 88	9.0	7.4	6.4	4.5	3.7	3.2	2.9	2.6	2.4	2.3	2.1	2.0	1.9	1.8	1.6	1.4
15 vai 85	9.9	8.0	7.0	5.0	4.0	3.5	3.1	2.9	2.6	2.5	2.3	2.2	2.1	2.0	1.8	1.6
18 vai 82	10.7	8.7	7.5	5.3	4.4	3.8	3.4	3.0	2.9	2.7	2.5	2.4	2.3	2.2	1.9	1.7
20 vai 80	11.1	9.1	7.8	5.5	4.5	3.9	3.5	3.2	3.0	2.8	2.6	2.5	2.4	2.3	2.0	1.8
22 vai 78	11.5	9.4	8.1	5.7	4.7	4.1	3.6	3.3	3.1	2.9	2.7	2.6	2.5	2.4	2.1	1.8
25 vai 75	12.0	9.8	8.5	6.0	4.9	4.2	3.8	3.5	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.5	2.2	1.9
28 vai 72	12.5	10.2	8.8	6.2	5.1	4.4	3.9	3.6	3.3	3.1	2.9	2.8	2.7	2.5	2.3	2.0
30 vai 70	12.7	10.4	9.0	6.4	5.2	4.5	4.0	3.7	3.4	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.3	2.0
32 vai 68	12.9	10.6	9.1	6.5	5.3	4.6	4.1	3.7	3.5	3.2	3.1	2.9	2.8	2.6	2.4	2.1
35 vai 65	13.2	10.8	9.4	6.6	5.4	4.7	4.2	3.8	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.7	2.4	2.1
40 vai 60	13.6	11.1	9.6	6.8	5.5	4.8	4.3	3.9	3.6	3.4	3.2	3.0	2.9	2.8	2.5	2.2
45 vai 55	13.8	11.3	9.8	6.9	5.6	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	2.9	2.8	2.5	2.2
50 vai 50	13.9	11.3	9.8	6.9	5.7	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.5	2.2

Lai noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir jāzina nesvērts respondentu skaits attiecīgajā grupā un rezultāts procentos. Izmantojot šos lielumus, tabulas attiecīgajā iedaļā var atrast statistiskās mērījuma kļūdas robežas +/- procentos ar **95% varbūtību**.

Piemēram, ja pētījuma rezultātā no visiem aptaujātajiem Latvijas iedzīvotājiem (respondentu skaits n=1029) tiek iegūta mērķa grupa 10.0%, kas pauž apstiprinošu attieksmi pret spriedumu vai izteikumu "X", tad ar 95% varbūtību var teikt, ka statistiskā mērījuma kļūda šeit ir +/- 1.9% robežās. No tā izriet, ka mērķa grupa, kura identificē sevi ar spriedumu vai izteikumu "X", ir no 8.1% līdz 11.9%.

SKDS

sabiedriskās domas pētījumu centrs

Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010

Tālr.: 67 312 876, fakss: 67 312 874

E-mail: skds@skds.lv

www.skds.lv